

Αντικύθηρα 2016: το αρχαίο DNA

Εκδήλωση Παρουσίασης Ευρημάτων Ενάλιας Έρευνας στο Ναυάγιο των Αντικυθήρων

Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, Πειραιάς, Παρασκευή 02/12/2016

Χαιρετισμός Δημάρχου Κυθήρων & Αντικυθήρων

κ. Ευστρατίου Αθ. Χαρχαλάκη

Εξοχώτατε κ. Πρόεδρε,

κ. Πρόεδρε του Ιδρύματος Λασκαρίδη,

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Κυρίες και Κύριοι,

Ένα από τα πολλά χαρακτηριστικά των αρχαίων Ελλήνων που κληρονόμησε η Ρώμη ήταν η λατρεία προς το κάλλος, την τέχνη και τη συμμετρία, αν και με κάποιες παραλλαγές και εξελίξεις. Η λατρεία αυτή αποτυπώθηκε από τους Λατίνους στη γνωστή φράση: *ars longa, vita brevis, ars gratia artis*, η μεν τέχνη μακρά, ο δε βίος βραχύς: όμως η τέχνη χάριν της τέχνης. Με την στάση αυτή, ο θαυμασμός του κάλλους και της καλλιτεχνικής δημιουργίας έγινε κατά κάποιο τρόπο αυτοσκοπός στην αρχαία Ρώμη, όπου οι επαύλεις των πλουσίων Ρωμαίων διακοσμήθηκαν με εξαιρετα έργα αρχαίας ελληνικής τέχνης, όπως εξάλλου μαρτυρεί και ο Κικέρων. Και αυτή η μαρτυρία του Ρωμαίου πολιτικού και φιλοσόφου δεν μπορεί παρά να βρίσκει την τέλεια απόδειξή της στο Ναυάγιο των Αντικυθήρων, που συνεχίζει μέρα με τη μέρα να μας εκπλήσσει ευχάριστα και να προβάλλει την Χώρα μας θετικά στο εξωτερικό, σε μια περίοδο μάλιστα που η Ελλάδα χρειάζεται όσο ποτέ τη διεθνή προβολή και την εξωστρέφεια.

Πριν μερικά χρόνια η επιστροφή των επιστημόνων στο Ναυάγιο των Αντικυθήρων φάνταζε απραγματοποίητη. Έγινε όμως πραγματικότητα χάρη στη συνεργασία του Υπουργείου Πολιτισμού με μια σειρά επιστημονικών και επιχειρηματικών φορέων, που οδήγησε σε μια σύμπραξη με βάση την οποία διενεργείται η ενάλια έρευνα στα Αντικύθηρα, πάντα υπό τη διεύθυνση της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων και προσωπικά της κας. Σίμωσι και του κ. Θεοτόκη Θεοδούλου που θέλω δημόσια να ευχαριστήσω και να συγχαρώ για τον αγώνα τους. Η έρευνα αυτή, που συγκεντρώνει την επιτομή της σύγχρονης τεχνολογίας, οφείλει πολλά καταρχήν στο Ίδρυμα Λασκαρίδη και προσωπικά στον κ. Πάνο Λασκαρίδη που απόψε μας φιλοξενεί σε αυτό το εμβληματικό κτίριο, γιατί πίστεψε στην ιδέα της επιστροφής στο χώρο του Ναυαγίου και τη στηρίζει ποικιλοτρόπως. Οφείλει επίσης πολλά στους πολλούς χορηγούς και ιδιαίτερα στον όμιλο COSMOTE και την Ελβετική Ωρολογοποιία Hublot. Δεν μπορώ να ξεχάσω την περηφάνια με την οποία ο κ. Buttet μας παρουσίασε πέρσι στη Νγον τα νέα ερευνητικά επιτεύγματα της

εταιρείας που βασίζονται στον Μηχανισμό των Αντικυθήρων και καθιστούν την Hublot πρωτοπόρο στη μηχανική εξέλιξη. Η έρευνα οφείλει βέβαια πολλά και στους επιστήμονες που έρχονται κάθε χρόνο στα Αντικύθηρα από την απέναντι όχθη του Ατλαντικού και κυρίως στον απόψε παριστάμενο καταδυόμενο αρχαιολόγο κ. Brendan Foley, που εμείς πλέον θεωρούμε Αντικυθήριο.

Θυμάμαι με συγκίνηση μια ερώτηση που κάνατε κ. Πρόεδρε όταν στις 21 Μαΐου του 2015 επισκεφθήκατε τα Αντικύθηρα και τους λιγοστούς κατοίκους τους. Έξω από τον Ορνιθολογικό Σταθμό των Αντικυθήρων σταθήκατε λίγο και με ρωτήσατε: Εγώ ως Υπουργός Εσωτερικών έκανα τίποτα για αυτό το νησί; Για να λάβετε την απάντηση ότι χρηματοδοτήσατε το δίκτυο ύδρευσης του νησιού. Και όμως, η μεγαλύτερη προσφορά σας σε αυτόν τον τόπο, που τύχη αγαθή έμελλε το όνομά του να συζητείται παγκοσμίως, ήταν η απόφασή σας να θέσετε υπό την υψηλή σας αιγίδα τις έρευνες στο διάσημο Ναυάγιο, προσδίδοντας μια διαφορετική διάσταση σε αυτές. Εκ μέρους των λιγοστών κατοίκων του νησιού, που δυστυχώς τείνουν μειούμενοι, σας ευχαριστώ δημόσια για αυτήν σας την απόφαση αλλά κυρίως για τη σκέψη σας που ξέρω ότι ταξιδεύει σε κάθε εσχατιά της Πατρίδας μας, σε κάθε μικρονήσι και βραχονησίδα.

Κύριε Πρόεδρε, Κυρίες και Κύριοι,

Το Ναυάγιο των Αντικυθήρων δεν είναι απλά ακόμα μια αρχαιολογική θέση από τις χιλιάδες που διαθέτει η ελληνική χερσόνησος. Είναι ένας χώρος έμβλημα. Είναι ο τόπος που γεννήθηκε η ενάλια αρχαιολογία, αλλά και ο τόπος από τον οποίο μάθαμε τις δυνατότητες των προγόνων μας, που συμπυκνώνοντας αστρονομική γνώση αιώνων έφτιαξαν αυτό το περίεργο μηχανικό κατασκεύασμα για το οποίο σήμερα μιλάει όλος ο κόσμος.

Το 1901 ο Λυκούδης έγραφε στο ημερολόγιο της ανέλκυσης για την φιλοπατρία των Συμιακών δυτών που ανέδειξαν τον θησαυρό των Αντικυθήρων. Και έλεγε «είθε πάντοτε τόσον έντιμα ονόματα να ηξιούνται της αναγραφής εν τω τύπω». Σήμερα ευχή μου – και πιστεύω όλων μας – είναι αυτή η διεθνής προβολή που πηγάζει από τις νέες έρευνες στα Αντικύθηρα να αντικαταστήσει σταδιακά κάθε αρνητική κριτική για τη Χώρα μας διεθνώς και να γίνει η καλλίτερη απάντηση απέναντι στις ένθεν κακείθεν του Αιγαίου προκλήσεις, γιατί πάντοτε το αρχαίο ελληνικό πνεύμα και τα επιτεύγματα των προγόνων μας θα είναι ικανά να αποστομώνουν κάθε πρόκληση κατά της Χώρας από όποια πλευρά των συνόρων μας και αν προέρχεται.

Σας ευχαριστώ.